

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Socialøkonomiens rolle i jobskabelsen og gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder«

(Sonderende udtalelse)

(2021/C 286/04)

Ordfører: **Giuseppe GUERINI**

Medordfører: **Cinzia DEL RIO**

Anmodning om udtalelse	Det portugisiske formandskab for Rådet, 26.10.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	31.3.2021
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.4.2021
Plenarforsamling nr.	560
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	239/2/1

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU glæder sig over det portugisiske formandskabs anmodning om denne udtalelse og anser det for vigtigt, at de socialøkonomiske virksomheder betragtes som strategiske partnere i gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og i opbygningen af en Europæisk Union, hvor økonomiens vigtigste opgave er at være til gavn for mennesket. EØSU anbefaler i den forbindelse, at medlemsstaternes myndigheder i deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at overvinde den krise, pandemien har medført, sørger for en omfattende inddragelse af de socialøkonomiske virksomheder.

1.2. Efter EØSU's mening er det nødvendigt at styrke de operative kriterier, som EU-institutionerne har vedtaget, for at fremme en tilstrækkelig anerkendelse af de socialøkonomiske organisationer og virksomheder i deres forskellige juridiske former. Disse kriterier indebærer, at de vægter sociale mål af almen interesse højest, at de har en demokratisk styring med deltagelse af forskellige interessenter, og at de — selv når de har et »begrænset lukrativt formål« — retter dette mod opnåelsen af vedtægtsbestemte mål.

1.3. For at måle de socialøkonomiske organisationers og virksomheders sociale virkninger anser EØSU det for nødvendigt, at Den Europæiske Union indfører et permanent statistisk registreringssystem, som giver kvalificerede, sammenlignelige og ajourførte data om sektorens sammensætning og omfang.

1.4. Når socialøkonomiens jobskabende og jobbevarende rolle omfatter ugunstigt stillede arbejdstagere og ugunstigt stillede områder, er der efter EØSU's mening behov for passende støttepolitikker, hvor man anerkender den almene interesse af disse organisationer, der — selv om de juridisk set er private — udfører en opgave, som i væsentlig grad er offentlig.

1.5. Disse støttepolitikker bør komme til udtryk på fire niveauer:

- skattepolitikker og beskatningsordninger, som anerkender den almene interesse
- politikker til fremme af offentlige og private investeringer, som beforder finansiering med en social virkning — også ved hjælp af offentlige indkøb og koncessioner
- politikker til støtte for stabil beskæftigelse og en fremtrædende økonomisk rolle for arbejdstagerne i socialøkonomiske virksomheder

— politikker til støtte for personalets kvalifikationer og teknologisk innovation i de socialøkonomiske organisationer.

1.6. Hvad angår jobskabelsen og jobbevarelsen, er EØSU af den opfattelse, at den tilgang, der er kendt som »worker buyout« eller arbejdstageropkøb, udgør en god praksis, som ikke blot er nyttig for at puste liv i kriseramte virksomheder, men også til overdragelse af SMV'er, når stifterne ikke har nogen efterfølgere. Derfor kunne det være interessant at oprette en specifik europæisk investeringsfond.

1.7. EØSU opfordrer til, at man — også ved hjælp af incitamentskabende politikker — støtter og fremmer de økonomiske aktørers voksende interesse for investeringer med en social virkning, der giver de socialøkonomiske virksomheder en hovedrolle, når det gælder om at få gang i investeringer rettet mod gennemførelsen af sociale, miljømæssige og solidariske mål.

1.8. EØSU er af den opfattelse, at socialøkonomiske virksomheder kan være en ideel organisationsmodel for de nye former for iværksætteri, der finder sted ved hjælp af digitale platforme, og navnlig for de deleøkonomiske aktiviteter, da de er tilbøjelige til aktivt at inddrage arbejdstagere og brugere af de digitale platforme.

1.9. EØSU understreger, at anstændige arbejdsvilkår og demokratisk styring er afgørende elementer for de socialøkonomiske virksomheder, og at man — når der ikke er taget højde for det i vedtægterne, sådan som det er tilfældet med arbejdstagerkooperativer og sociale kooperativer — bør sørge for konkrete former for høring og inddragelse af arbejdstagerne.

1.10. EØSU mener, at socialøkonomiske organisationer og navnlig frivillige foreninger spiller en afgørende rolle for samhørigheden ved at give næring til den sociale kapital og støtte civilsamfundets ansvarlige rolle.

1.11. Frivilligt arbejde blandt unge er en afgørende ressource, som øger de nye generationers beskæftigelsesegnethed og menneskelige kapital og skaber en positiv effekt, der øger beskæftigelsesmulighederne. Denne rolle er også nyttig, når det gælder om at mindske NEET-fænomenet (unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse), og den fortjener, at der føres politikker, som fremmer overgangen fra frivilligt arbejde til stabile former for lønnet arbejde.

1.12. Endelig er det EØSU's opfordring og ønske, at handlingsplanen for socialøkonomi bliver en lejlighed til at få praktiske instrumenter og konkrete lovgivningsforslag på banen.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Med denne sonderende udtalelse, som det portugisiske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union har anmodet om, er EØSU glad for at kunne bidrage til opnåelsen af programmets prioriteter, navnlig med hensyn til at fremme den europæiske sociale model ved at stille konkrete forslag til de socialøkonomiske virksomheders rolle i skabelsen af stabile og anstændige job samt en mere inklusiv, bæredygtig og modstandsdygtig økonomi.

2.2. Socialøkonomien bliver i stadig større grad anerkendt på internationalt plan som en afgørende og relevant faktor, som lader civilsamfundets organisatoriske og forandringsskabende kapacitet komme til udtryk. Flere medlemsstater har vedtaget lovgivning, som anerkender dens formål og rolle, og som fastlægger profil og juridisk form for de organisationer, der betragtes som et udtryk for socialøkonomien⁽¹⁾.

2.3. Hvad den juridiske anerkendelse angår, understregede EØSU i udtalelse INT/871⁽²⁾, at socialøkonomiske organisationer og virksomheder sætter sociale mål højere end kapitalen, også takket være en demokratisk styring med deltagelse af forskellige interessenter. De forfølger ikke et privat lukrativt formål, og selv når de har et »begrænset lukrativt formål« gennem en erhvervsaktivitet, anvendes fortjenesten til at opnå vedtægtsbestemte mål og skabe arbejdspladser.

⁽¹⁾ [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2016/2237\(INL\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2016/2237(INL)&l=en),
<https://betterentrepreneurship.eu/da>,
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_11_735,
<https://cecop.coop/works/cecop-report-on-social-enterprises-laws-in-europe-a-worker-and-social-coops-perspective>.

⁽²⁾ <https://www.eesc.europa.eu/da/our-work/opinions-information-reports/opinions/towards-appropriate-european-legal-framework>

2.4. Den væsentlige anerkendelse af socialøkonomien underbygges af undersøgelsesdokumenter fra internationale institutioner og organer såsom OECD, FN, ILO og flere EU-institutioner, heriblandt EØSU selv. I sine 13 udtalelser om socialøkonomi fra 2009 til 2020 har EØSU inddelt de socialøkonomiske organisationer og virksomheder i fire kategorier: kooperativer, foreninger, gensidige selskaber og fonde. Hertil har man for nylig tilføjet de sociale virksomheder.

2.5. Selv om EU⁽³⁾ har anerkendt de mest repræsentative kriterier og begreber for socialøkonomien, f.eks. at mennesker er vigtigere end kapital, at udbytte skal geninvesteres, og at styringen skal være deltagelsesbaseret, er man endnu ikke nået til enighed om en fælles europæisk juridisk definition. I 2018 foreslog Europa-Parlamentet indførelsen af et certifikat for socialøkonomiske organisationer på grundlag af artikel 50 i TEUF. For at føre dette ud i livet er det efter EØSU's mening nødvendigt med en bedre og mere ensartet indsamling af statistiske data, så man kan registrere de socialøkonomiske organisationer og virksomheder efter en fælles arbejdsdefinition, sådan som det er tilfældet i de lande, der har indført offentlige registre over socialøkonomiske organisationer og virksomheder.

2.6. En anerkendt og formelt godkendt arbejdsdefinition, som er gældende for EU-institutionerne, bliver mere og mere nødvendig, ikke mindst for at muliggøre adgangen til de mange vækst- og udviklingsmuligheder og for at fremme en bedre forståelse af socialøkonomien fra de offentlige og private institutioners side.

2.7. En sådan definition er absolut nødvendig for at gøre kapitalmarkedet fuldt tilgængeligt, da man her ser en voksende interesse for investeringer med en social virkning. Handlingsplanen for socialøkonomi udgør en god lejlighed til at tage dette spørgsmål op, men også i handlingsplanen for en kapitalmarkedsunion for mennesker og virksomheder⁽⁴⁾ bør man overveje socialøkonomiens rolle, så man i Europa kan tiltrække investeringer i en økonomi med fokus på mennesket.

2.8. De socialøkonomiske organisationers **rolle og økonomiske værdi** er betydelig, både med hensyn til omfang (8 % af Europas BNP) og med hensyn til denne værdis⁽⁵⁾ kvalitet og vedvarende karakter. Også i årene med finanskrisen var der en stigning i både den skabte økonomiske værdi og antallet af beskæftigede arbejdstagere.

2.9. De spiller en betydningsfuld jobskabende og jobbevarende rolle med over 13,6 mio. lønnede job i Europa, svarende til ca. 6,3 % af den aktive befolkning i EU-28⁽⁶⁾, over 232 mio. deltagere i kooperativer, gensidige selskaber og tilsvarende enheder samt over 2,8 mio. virksomheder og organisationer. Ud af disse arbejdstagere er der 2,6 mio. arbejdstagere i sociale virksomheder, som opfylder de kriterier, der er beskrevet i initiativet for socialt iværksætteri fra 2011.

2.10. Mange af de beskæftigede i de socialøkonomiske organisationer og virksomheder finder man i små organisationer, men der findes også store socialøkonomiske virksomheder, som undertiden har hundredvis og endda tusindvis af medarbejdere. En stor del af dem finder man i organisationer, som har en deltagelsesbaseret og demokratisk styring, hvilket viser en sammenhæng mellem interessenternes omfattende deltagelse i styringen og tilbøjeligheden til at opretholde et højt beskæftigelsesniveau såvel som en bedre modstandsdygtighed over for chok⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Initiativet for socialt iværksætteri: https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_da. Rådets konklusioner fra 2015 om fremme af den sociale økonomi: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15071-2015-INIT/da/pdf>. Social Economy Charter (charter for den sociale økonomis principper) 2002: <https://www.socialeconomy.eu.org/wp-content/uploads/2020/04/2019-updated-Social-Economy-Charter.pdf>.

⁽⁴⁾ En kapitalmarkedsunion for mennesker og virksomheder — ny handlingsplan, COM(2020) 590 final.

⁽⁵⁾ Oplysningerne stammer fra Kommissionens dokument: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22304&langId=en>.

⁽⁶⁾ Oplysningerne stammer fra EØSU's rapport: <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf>.

⁽⁷⁾ *The resilience of the cooperative model* (den kooperative models modstandsdygtighed), CECOP, 2012 <https://www.cecop.coop/works/the-resilience-of-the-cooperative-model>.

2.11. Det er værd at bemærke, at socialøkonomien beskæftiger en stor andel af kvindelige arbejdstagere, som i mange tilfælde udgør over 70 % af arbejdskraften, men som generelt ligger på over 50 %. Selv om der stadig skal gøres mere for at sikre fuld ligestilling, er der også en væsentlig andel af kvinder i ledende stillinger og topstillinger i mange socialøkonomiske organisationer. I disse organisationer og virksomheder er der således en betydelig lønlighed, både mellem de forskellige stillinger i organisationshierarkiet og med hensyn til lønnens kønsfordeling, som ikke er uforholdsmæssigt skæv⁽⁸⁾.

2.12. En større lønlighed kompenserer ikke for det forhold, der gør sig gældende i ikke så få tilfælde, nemlig at lønniveauerne for arbejdstagerne i de socialøkonomiske organisationer og virksomheder fortsat ligger i den lave ende, hvad indkomstfordelingen angår. Dette kan delvist tilskrives den generelle underprioritering af omsorgsarbejde, som i alt for mange tilfælde ikke anerkendes tilstrækkeligt økonomisk, heller ikke i konventionelle virksomhedsformer. Det er i den forbindelse vigtigt at styrke fagforeningsrettighederne for arbejdstagere inden for social- og plejesektoren.

2.13. En anden vigtig opgave er at fremme og gennemføre sociale innovationer, hvilket viser, at disse organisationer forstår at tolke og ledsage samfundsændringer ved at mobilisere en menneskelig kapital, som kommer til udtryk i en aktiv og solidarisk deltagelse med over 82,8 mio. frivillige arbejdstagere.

2.14. Det store antal personer, der er aktive inden for vigtige sektorer, og de udfordringer med social og teknologisk innovation, som de socialøkonomiske organisationer og virksomheder skal tackle, bør støttes med passende videre- og efteruddannelsesforanstaltninger for at fremme de erhvervsmæssige og organisatoriske kompetencer.

2.15. EØSU anser det således for meget hensigtsmæssigt, at Kommissionen har bebudet en handlingsplan for socialøkonomi og konkrete foranstaltninger for at gennemføre den europæiske søjle for sociale rettigheder med en særlig handlingsplan, som EØSU har kommenteret med sin udtalelse SOC/614⁽⁹⁾.

3. Forslag til en europæisk politik, der støtter og fremmer socialøkonomien

3.1. For at tilføre yderligere liv og indhold til de socialøkonomiske organisationer og virksomheders bidrag og skabe »et mere socialt, modstandsdygtigt og inklusivt Europa« er det nødvendigt at indføre lovgivningsforanstaltninger og programmer for europæisk økonomisk politik, som fremmer de socialøkonomiske organisationer og virksomheders vækst, også i kraft af det bidrag, de kan give til en model for bæredygtig, miljøvenlig og solidarisk udvikling.

3.2. EØSU mener i den henseende, at der kan træffes foranstaltninger på fire områder:

- en beskatningsordning, som anerkender de socialøkonomiske virksomheders almene interesse, navnlig dem, der arbejder inden for sektorer af væsentlig offentlig interesse, f.eks. sociale tjenester, sundhedstjenester, uddannelsesjenester og social inklusion
- politikker til fremme af offentlige og private investeringer, som beforder finansiering med en social virkning — med en yderligere forbedring af adgangen til markedet for offentlige indkøb og koncessioner
- politikker til støtte for stabil beskæftigelse og en fremtrædende økonomisk rolle for arbejdstagerne i socialøkonomiske virksomheder, navnlig hvad angår deres demokratiske styring
- politikker til støtte for indførelsen af nye kompetencer og for at fremme udbredelsen af innovation og nye teknologier i civilsamfundet.

3.3. EØSU anerkender den grundlæggende rolle, som socialøkonomiske organisationer og virksomheder spiller med hensyn til personlige og sociale tjenester. Udvalget mener dog, at staterne og de offentlige forvaltninger stadig har et uomtvisteligt ansvar for at sikre de væsentlige tjenester for borgerne.

⁽⁸⁾ *Las mujeres en las cooperativas de trabajo* (kvinder i arbejdstagerkooperativer), COCETA, 2019 <https://www.coceta.coop/publicaciones/estudio-mujer-cooperativismo-coceta-2019.pdf>.

⁽⁹⁾ EUT C 14 af 15.1.2020, s. 1.

3.4. Det er nødvendigt yderligere at styrke foranstaltninger, der tager sigte på at støtte beskæftigelsen i de sociale virksomheder, som arbejder for at integrere handicappede eller ugunstigt stillede arbejdstagere på arbejdsmarkedet. Disse foranstaltninger bør omfatte en reduktion af skatte- og bidragsbyrden i forbindelse med arbejdskraftomkostningerne, således at de offentlige myndigheder overtager den del af bidragene, der er nødvendig for at sikre disse ugunstigt stillede arbejdstageres socialsikrings- og forsikringsordninger. Sådanne incitamenter bør ikke betragtes som statsstøtte til de socialøkonomiske virksomheder, da de har til formål at støtte en fuldstændig integration på arbejdsmarkedet af meget ugunstigt stillede personer. Incitamenterne bør under alle omstændigheder kun ydes til organisationer, der respekterer de kollektive overenskomster og arbejdstagernes grundlæggende rettigheder.

3.5. Ofte er socialøkonomiske virksomheder den primære leverandør af væsentlige tjenester for befolkningen såsom uddannelsestjenester, social- og sundhedstjenester, plejetjenester eller erhvervsuddannelse til og arbejdsmarkedsintegration af ugunstigt stillede personer, og de administrerer aktiviteter, der — også selvom de har kommerciel eller erhvervsmæssig karakter — stadig er aktiviteter med stor samfundsmæssig eller lokal betydning, og hvor udbyttet under alle omstændigheder geninvesteres med henblik på at nå de vedtægtsbestemte mål. Det er tjenester, der udføres med modtagernes direkte deltagelse, og som er lokalt forankrede, hvilket er en naturlig del af den opgave, de udfører. Sådanne betingelser kan således ikke ubetinget sidestilles med markedets konkurrenceregler. Derfor bør man lempe nogle af de aktuelle statsstøttekrav, som hindrer indførelsen af en beskatningsordning, der anerkender disse organisationers sociale og almene nytte.

3.6. Af samme årsag mener EØSU i øvrigt også, sådan som udvalget allerede opfordrede til i udtalelse INT/906⁽¹⁰⁾, at grænseværdien i de minimis-forordningen om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, som ligger på 500 000 EUR i tre skatteår, bør forhøjes til mindst 800 000 EUR pr. skatteår.

Dette bør ikke berøre muligheden for at fastsætte harmoniserede regler for adgangen til offentlig finansiering ved hjælp af ensartede, gennemsigtige kriterier og med fuld respekt for arbejdsstandarderne samt anvendelsen af kollektive sektoroverenskomster.

3.7. Det er vigtigt at finde frem til instrumenter, der kan øge investeringer med en social virkning i de socialøkonomiske organisationer. Der er foretaget nogle interessante forsøg i den retning med specifikke obligationer eller kapitalandele (egenkapital og kvasiegenkapital) i en socialøkonomisk virksomhed, som forfølger sociale mål af almen interesse.

3.8. Hvad disse finansielle instrumenter angår, kunne man via en lempet beskatning af investoren skabe en væsentlig vækstfaktor, eftersom de historiske data allerede bekræfter, at de socialøkonomiske organisationer — selv med begrænsede investeringer — har været i stand til at skabe mange job og mange sociale fordele for dem, der nyder godt af deres tjenester.

3.9. Det er dog nødvendigt at fastlægge passende parametre, som gør det muligt at måle og sammenligne de opnåede resultater, f.eks. den stabile forøgelse af beskæftigelsen, anvendelsen af høje sikkerhedsstandarder på arbejdet og kontrollen af den reelle opnåelse af de sociale mål, der ligger til grund for initiativet. Derfor er det hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne indfører rammelovgivning for socialøkonomien, og at de aktivt fører politikker, som fremmer de socialøkonomiske virksomheders vækst og udvikling.

3.10. Kommissionen konstaterede allerede i 2011, at det er nødvendigt at forbedre niveauet af viden og offentlig indsamling af data og statistikker om socialøkonomiske virksomheder. Der mangler dog stadig meget med hensyn til udarbejdelsen af koordinerede standarder, som i øvrigt også ville være særlig nyttige for at undgå »social washing« eller uretmæssig adgang til støtteforanstaltninger.

3.11. Til dette formål kunne man udpege nationale myndigheder i de medlemsstater, der endnu ikke har indført dem. Disse myndigheder skulle have til opgave at overvåge og kontrollere overholdelsen af kravene og standarderne samt overensstemmelsen med de sociale mål.

3.12. En af de vigtigste specifikke støtteforanstaltninger er deltagelsen på markedet for offentlige indkøb og koncessioner, hvor man allerede i direktiv 2014/24/EU foreslog nogle vigtige instrumenter⁽¹¹⁾, som ikke er blevet gennemført i tilstrækkelig grad i alle medlemsstater. For at fremme socialt ansvarlige offentlige indkøb bør Kommissionen gå foran med et godt eksempel og sørge for, at de fleste af dens egne udbudsprocedurer opfylder socialpolitiske mål.

⁽¹⁰⁾ EUT C 429 af 11.12.2020, s. 131.

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/info/policies/public-procurement/support-tools-public-buyers/social-procurement_da

3.13. Til de interessante støtteforanstaltninger hører også dem, der tager sigte på en omlægning af produktionsaktiviteter og tjenesteydelser eller en overdragelse af disse aktiviteter fra kriseramte virksomheder eller iværksættere, som nærmer sig karrierens afslutning, til arbejdstagerne i form af kooperativer eller deltagelsesbaserede virksomheder.

3.14. Mange af disse erfaringer med **arbejdstageropkøb**⁽¹²⁾ har allerede været en succes og sat skub i kriseramte industriaktiviteter, og i dag er der flere og flere tilfælde, hvor sociale virksomheder med medarbejderdeltagelse tilbyder at overtage små virksomheder. Dette sker navnlig blandt unge, som ikke har tilstrækkeligt med kapital til at starte en virksomhed, men som ofte bremses af, at de ville stå alene med virksomheden og være bekymrede over at skulle tackle markedets vanskeligheder som enkeltmandsvirksomhed.

3.15. For at styrke disse initiativers potentiale er der behov for en ledsagende investeringsindsats, der hjælper virksomheden i gang ved hjælp af kapitalindskud og finansiering af arbejdstagerne i kriseramte virksomheder, der vælger at genoptage aktiviteterne som et kooperativ. I visse lande har sådanne initiativer gjort det muligt at omlægge adskillige virksomheder og redde tusindvis af arbejdspladser.

3.16. I disse processer med industriel omlægning spiller arbejdstagernes fagforeninger en afgørende rolle. Former for iværksætteri som arbejdstageropkøb er en integreret del af de aktive arbejds politikker. Et eksempel på god praksis for samarbejdet mellem kooperativer og fagforeninger er den aftale, der er blevet indgået i Italien mellem de tre kooperativsammenslutninger og de tre mest repræsentative fagforeninger om et systematisk samarbejde om arbejdstageropkøb⁽¹³⁾.

3.17. Det er EØSU's ønske, at handlingsplanen for socialøkonomi vil fremme indførelsen i EU af tilsvarende initiativer i alle medlemsstater gennem oprettelsen af et særligt organ inden for rammerne af Den Europæiske Investeringsfond eller Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen, med det formål at få nogle konkrete instrumenter til at puste nyt liv i de økonomiske aktiviteter, der har lidt skade som følge af den krise, pandemien har medført.

4. Nye former for socialøkonomi

4.1. De socialøkonomiske virksomheder skaber ny beskæftigelse og udvikler sociale innovationsinitiativer, også i forbindelse med grøn økonomi og fremme af en bæredygtig udvikling. Der sker en vækst i de socialøkonomiske virksomheders erfaringer med cirkulær økonomi, og de skaber også ny beskæftigelse inden for genbrugssektoren og sektoren for socialt landbrug. De retlige rammer og politikkerne i mange medlemsstater har hidtil ikke gjort det muligt at føre politikker til fremme af kooperativer, som arbejder med arbejdsmarkedsintegration. Derfor er det ønskeligt med en indsats på EU-plan, så man kan gøre fremskridt på disse områder.

4.2. Særligt interessant er den rolle, som arbejdstagerkooperativerne⁽¹⁴⁾ kan spille, når det gælder om at gøre de nye former for iværksætteri på digitale platforme mere inklusive med det formål at give arbejdstagernes og brugernes deltagelse en mere bæredygtig og fælles karakter og udvikle nye former for gensidighed og solidaritet ved hjælp af digitale teknologier, som fremmer en udbredt deltagelse. Det skal understreges, at beskyttelsen af arbejdstagere på platforme og arbejdstagere med atypiske ansættelsesforhold nødvendigvis bør ske gennem indgåelsen af passende kollektive overenskomster med arbejdstagernes fagforeninger.

4.3. De socialøkonomiske virksomheder kan skabe beskæftigelsesmuligheder og lokale udviklingsmuligheder ved at sørge for inddragelse af borgerne i leveringen af tjenester som vedvarende energi eller ydelsen af tjenester i fjerntliggende områder og landdistrikter. Det gælder f.eks. Frankrigs erfaringer med de territoriale sammenslutninger for økonomisk

⁽¹²⁾ Business transfers to employees under the form of a cooperative in Europe: opportunities and challenges (virksomhedsoverdragelser til medarbejderne i form af kooperativer i Europa: muligheder og udfordringer), CECOP, s. 2013, EUT C 191 af 29.6.2012, s. 24.

⁽¹³⁾ Italy, historic agreement between unions and coops on worker buyouts (historisk aftale mellem fagforeninger og kooperativer i Italien om arbejdstageropkøb), CECOP, 2021: <https://cecop.coop/works/italy-historic-agreement-between-unions-and-coops-to-promote-worker-buyouts>.

⁽¹⁴⁾ All for one — Worker-owned cooperatives' response to non-standard employment (alle for én — arbejdstagerkooperativernes svar på atypisk ansættelse), CECOP 2019: <https://cecop.coop/works/cecop-report-all-for-one-reponse-of-worker-owned-cooperatives-to-non-standard-employment>.

samarbejde (PTCE), hvor foreninger, kooperativer, lokale myndigheder, traditionelle virksomheder og universiteter samles omkring et projekt. De fremmer erfaringer med socialt landbrug, bæredygtig turisme og udnyttelse af miljø- eller kulturgoder.

4.4. De frivillige aktiviteters rolle er afgørende i socialøkonomien. De er vigtige for de unge generationer, men også for ældre mennesker, da de ofte giver en vigtig mulighed for stadig at spille en aktiv rolle som samfundsborger, hvilket er med til at højne livskvaliteten. Derfor er det vigtigt at styrke synergien mellem uddannelsesforløb og frivilligt arbejde som instrumenter til at fremme integrationen på den sociale sektors arbejdsmarked. En bedre koordination af perioderne med frivilligt arbejde og praktik kunne lette uddannelsen af ungt og kvalificeret personale.

4.5. Den positive erfaring med »Det Europæiske Solidaritetskorp« er en erfaring, der bør styrkes, og som kunne udbredes ved at indføre en slags »Erasmus for sociale iværksættere«, der fremmer det grænseoverskridende samarbejde inden for socialøkonomi.

4.6. Denne rolle er også meget nyttig, når det gælder om at mindske det komplekse NEET-fænomen, og den fortjener, at der føres politikker, som fremmer overgangen fra frivilligt arbejde til stabilt arbejde.

Bruxelles, den 27. april 2021.

Christa SCHWENG

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
